

**UCHWAŁA NR V/68/19
RADY MIASTA KATOWICE**

z dnia 7 marca 2019 r.

**w sprawie nadania placowi położonemu na terenie miasta Katowice nazwy "Skwer Anny
Walentynowicz"**

Na podstawie art. 18 ust. 1 w związku z art. 6 i 7 ust. 1 pkt 10 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2018 r., poz. 994 z późn. zm.),

**Rada Miasta Katowice
uchwała:**

§ 1. 1. Nadać nazwę "Skwer Anny Walentynowicz" placowi położonemu w Katowicach w rejonie ulic: Wincentego Pola i Józefa Gallusa w dzielnicy Brynow.

2. Plac, o którym mowa w ust. 1 usytuowany jest na działkach: nr 3 karta mapy 12 obręb Ligota, nr 1/12, 2/6 i 3 karta mapy 13 obręb Ligota będących własnością Miasta Katowice oraz działkach nr 1/6, 2/4 i 2/5 karta mapy 13 obręb Ligota, będących własnością Skarbu Państwa w użytkowaniu wieczystym Miasta Katowice. Jego usytuowanie ilustruje szkic sytuacyjny, stanowiący załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

3. Biogram patronki ulicy stanowi załącznik nr 2 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierzyć Prezydentowi Miasta Katowice.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miasta
Katowice

Maciej Biskupski

Załącznik Nr 1 do uchwały Nr V/68/19
Rady Miasta Katowice
z dnia 7 marca 2019 r.

SKWER ANNY WALENTYNOWICZ

Załącznik Nr 2 do uchwały Nr V/68/19
Rady Miasta Katowice
z dnia 7 marca 2019 r.

Anna Walentynowicz – opozycjonistka w okresie PRL, współzałożycielka Wolnych Związków Zawodowych oraz NSZZ „Solidarność”.

Urodziła się 15 sierpnia 1929 roku we wsi Sienne (obecnie Sadowe) w pobliżu Równego na Wołyniu, w rodzinie chłopów ukraińskich Nazara i Pryški Lubczyków. W dzieciństwie ukończyła cztery klasy szkoły powszechnej. Z powodu ubóstwa w wieku 12 lat zmuszona była podjąć pracę u polskich zarządców pobliskiego majątku Pustomyty. W czasie II wojny światowej przebywała w Rudnikach pod Warszawą. Stąd przeprowadziła się w okolice Gdańska, gdzie pracowała w gospodarstwie rolnym. Potem została zatrudniona w piekarni, a następnie w fabryce margaryny. W listopadzie 1950 roku zapisała się na kurs spawacza i rozpoczęła pracę w Stoczni Gdańskiej. Szybko została przodownicą pracy – wyrabiała 270% normy. W nagrodę, jako członkini komunistycznego Związku Młodzieży Polskiej, w sierpniu 1951 roku została wydelegowana na zjazd młodzieży do Berlina. Wkrótce potem oddała legitymację ZMP i wstąpiła do Ligi Kobiet. Jako działaczka tej organizacji zaczęła zabiegać o prawa pracowników. Zainteresował się nią wówczas Urząd Bezpieczeństwa.

Pod koniec lat 60. XX wieku domagała się wyjaśnienia defraudacji pieniędzy z funduszu zapomogowego w stoczni. Zamierzano ją wówczas wyrzucić z pracy. W jej obronie stanęła jednak cała załoga wydziału W-3, gdzie pracowała. W 1978 roku została jedną ze współzałożycieli Wolnych Związków Zawodowych. Działała jawnie, a jej mieszkanie było punktem kontaktowym WZZ. To spowodowało na nią dotkliwsze szykany ze strony Służby Bezpieczeństwa MSW: zatrzymania na 48 godzin, rewizje, groźby zwolnienia z pracy.

W dniu 8 sierpnia 1980 roku, pięć miesięcy przed osiągnięciem wieku emerytalnego, dyscyplinarnie zwolniono ją z pracy. Decyzja dyrekcji zakładu wywołała 14 sierpnia strajk, który zapoczątkował powstanie NSZZ „Solidarność”. Pierwszym postulatem protestujących robotników było przywrócenie Anny Walentynowicz do pracy. Władza uległa tym żądaniom i zwolniona wkrótce powróciła do pracy. W stanie wojennym, po rozbiciu strajku w Stoczni Gdańskiej, została internowana. Dnia 9 marca 1983 roku stanęła przed sądem w Grudziądzu, oskarżona o organizowanie strajku w grudniu 1981 roku. Skazano ją na 1,5 roku pozbawienia wolności w zawieszeniu.

W grudniu 1983 roku ponownie aresztowano ją przy próbie wmurowania tablicy, upamiętniającej górników kopalni „Wujek”. Z więzienia w Lublińcu została zwolniona w kwietniu następnego roku ze względu na zły stan zdrowia. Sąd w Katowicach na czas nieokreślony odroczył proces Anny Walentynowicz i Ewy Tomaszewskiej, aresztowanych pod zarzutem zorganizowania manifestacji w grudniu 1983 roku pod krzyżem przy Kopalni Węgla Kamiennego „Wujek” w Katowicach. Działaczka była również inicjatorką protestu głodowego po zabójstwie ks. Jerzego Popiełuszki, przeprowadzonego od 18 lutego 1985 roku do 31 sierpnia 1986 roku w Krakowie.

W 2006 roku otrzymała Order Orła Białego. Zginęła 10 kwietnia 2010 roku w katastrofie samolotu z polską delegacją państwową, udającą się na uroczystości z okazji rocznicy mordu w Katyniu.

Sejm Rzeczypospolitej Polskiej uchwałą z dnia 30 lipca 2019 roku ustanowił 2019 rok Rokiem Anny Walentynowicz.

Opracowała: Urszula Rzewiczok
Muzeum Historii Katowic